

**КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА,
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ,
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА, СУДОВІ
ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ**

Данченко Т.С.

студентка,

Національний авіаційний університет

**ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
НА ПІДСТАВІ УГОД**

Інститут укладення угод у кримінальному провадженні потребує постійного аналізу та вивчення, оскільки є новим як для юридичної теорії, так і для юридичної практики України.

З урахуванням вимог ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року укладення угоди в кримінальному провадженні можна розглядати як процедуру, яка сприяє спрощенню, а відповідно, і прискоренню процедури правосуддя, що має неабияке значення для забезпечення права на судочинство в розумні строки [2].

Наразі правовий інститут укладення угод про визнання винуватості широко застосовується в кримінально-процесуальних системах Англії та Уельсу, Ізраїлю, Індії, Італії, Канади, США, Франції, перебуває у процесі розвитку його застосування в кримінальному судочинстві Грузії, Молдови, Росії. Вивчення зарубіжного позитивного досвіду сприяло впровадженню цього інституту в правову систему нашої держави [3, с. 12].

Після прийняття в 2001 році КК України, у вітчизняному законодавстві намітилася тенденція до реалізації підходу спрощення в кримінальному правосудді (так, підстави звільнення особи від кримінальної відповідальності передбачені ст. 46 КК України «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з

примиренням винного з потерпілим»). Надалі цей підхід було розширено в КПК України [4, с. 152].

Угода про примирення у кримінальному провадженні є процесуальним способом реалізації права потерпілого на примирення з підозрюваним, обвинуваченим. На всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право примиритися з підозрюваним, обвинуваченим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження. Поняття примирення у кримінальному процесі можна визначити як юридичний стан, що виникає внаслідок вирішення кримінально-правового конфлікту, при якому потерпілий відмовляється від вимоги про притягнення до кримінальної відповідальності особи, що вчинила злочин, а сама особа, яка його вчинила, у передбачених законом випадках залагоджує спричинену шкоду (відшкодовує збитки або усуває заподіяну шкоду) [5, с. 876].

Кримінальний процесуальний кодекс України встановлює обов'язкову умову стосовно угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим – вона може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. На відміну від угоди про примирення, угода про визнання вини може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості, тяжких злочинів, якщо шкода від цих кримінальних правопорушень завдана лише державним чи суспільним інтересам. Не можна укласти угоду про визнання вини, якщо в провадженні бере участь потерпілий [5, с. 880].

В угоді, яка укладається в письмовій формі, повинні бути зазначені: сторони угоди, їх підписи та дата укладення, формулювання підозри чи обвинувачення та його правова кваліфікація, узгоджене покарання та згода сторін на його призначення або на призначення покарання та звільнення від його відбування з випробуванням, а також наслідки укладення та затвердження угоди, наслідки невиконання угоди. Також варто

зазначити, що в угоді про примирення, повинен бути зазначений розмір шкоди, яка була спричинена кримінальним правопорушенням, строк її відшкодування чи перелік дій, не пов'язаних із відшкодуванням шкоди, які підозрюваний чи обвинувачений зобов'язується вчинити на користь потерпілого. Окрім іншого, в угоді про визнання винуватості мають бути зазначені: визнання підозрюваним чи обвинуваченим своєї вини, обов'язки підозрюваного чи обвинуваченого щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою, якщо відповідні домовленості мали місце, а також умови часткового звільнення підозрюваного чи обвинуваченого від цивільної відповідальності [6, с. 492].

Також важливо зазначити, що при узгодженні покарання сторони мають враховувати межі санкції статті Особливої частини Кримінального кодексу, що передбачає відповідальність за вчинений злочин, стосовно якого укладається угода, положення Загальної частини Кримінального кодексу щодо призначення покарання, а також ступінь тяжкості злочину, особу винного і обставини, що обтяжують та пом'якшують покарання [7].

У цілому прийняття КПК України 2012 р. із положеннями щодо можливості укладення угод, на думку суддів першої інстанції, є вкрай необхідним та важливим, оскільки вони надають змогу скоротити процедуру кримінального провадження, заощадити державні кошти та час учасників судового процесу, а у суду, крім того, з'являється можливість більш оперативно розглянути інші справи, що, безперечно, позитивно відобразиться на здійсненні кримінального судочинства у цілому [8, с. 103].

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № № 9–10.
2. Права людини. Міжнародні договори України. Декларації. Документ. – К.: Наукова думка, 1992. – 199 с.
3. Інститут угод у кримінальному провадженні: важливі аспекти правозастосування. // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 4. – С. 11–19.

4. Проблеми інституту кримінального провадження на підставі угод. // Право і суспільство. – 2013. – №5. – С. 150–154.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Відп. ред.: С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко – Х.: Одіссей, 2013. – 1104 с.

6. Кримінальний процес: підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.]; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків: Право, 2018. – 584 с.

7. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод» від 11 грудня 2015 року № 13.

8. Проблемні питання кримінального провадження на підставі угод про визнання винуватості та про примирення у кримінальному провадженні. // Слово Національної школи суддів України. – 2013. – № 4. – С. 98–103.

Діхтярь А.В.

студентка,

Науковий керівник: Гнатюк А.Ю.

кандидат юридичних наук, асистент,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

На сьогодні, у зв'язку з інтенсифікацією процесів інтеграції України у світове співтовариство, виникає об'єктивна необхідність у здійсненні відповідних організаційно-правових заходів, пов'язаних з модернізацією правоохоронної сфери, запровадженням нових методів роботи органів кримінальної юстиції. З огляду на це, актуалізується питання щодо аналізу перспектив впровадження конкретних інноваційних технологій під час здійснення досудового розслідування, зокрема, поліграфа, який широко використовується у кримінальному процесі зарубіжних країн.